

genesis of a myth from antiquity to romanticism, myth's investigation in the XIX – XX centuries, myth's logics, heroes and others).

Key words: *Mythology, archetype, mythologem.*

Миропольська Євгенія Валеріївна – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних наук Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенко-Карого (м. Київ, Україна).

Myropolska Yevgeniya Valeriyivna – Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor of the Chair of Public Sciences of Kyiv National I. K. Karpenko-Kary Theatre, Cinema and Television University (Kyiv, Ukraine).

УДК 378.014.621(477)"19"

УЧЕНА РАДА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИШУ у 1985–1990 роки

С. О. Омельченко, І. А. Решетова, У. В. Проскуніна

У статті розглядається теоретичний і практичний досвід організаційно-педагогічної діяльності Вчених рад вітчизняних вищих педагогічних навчальних закладів (1985–1990 рр.). Автори констатують, що сутність організаційно-педагогічної діяльності Вчених рад вітчизняних вишів дослідженого періоду складає робота в напрямку розкриття можливостей і здібностей людської особистості, що включали в себе гуманітаризацію, гуманізацію і демократизацію освіти, підвищення ефективності народної освіти і навчально-виховного процесу.

Ключові слова: *сутність організаційно-педагогічної діяльності, Учені ради, вітчизняні вищі педагогічні навчальні заклади, 1985–1990 рр.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. У Державній національній програмі «Освіта» («Україна ХХІ століття») основними шляхами реформування сучасної освіти визначається: створення в суспільстві атмосфери загальнодержавного, всенародного сприяння розвитку освіти, неухильної турботи про примноження інтелектуального та духовного потенціалу нації, активізація зусиль усього суспільства для виведення освіти на рівень досягнень сучасної

цивілізації, залучення до розвитку освіти всіх державних, громадських, приватних інституцій, сім'ї, кожного громадянина; подолання девальвації загальнолюдських гуманістичних цінностей та національного нігілізму, відірваності освіти від національних джерел; забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій, запровадження у навчально-виховний процес сучасних педагогічних технологій та науково-методичних досягнень; відхід від засад авторитарної педагогіки, що утвердилися у тоталітарній державі і спричинили нівелювання природних задатків і можливостей, інтересів усіх учасників освітнього процесу; підготовка нової генерації педагогічних кадрів, підвищення їх професіонального та загальнокультурного рівня; формування нових економічних основ системи освіти, створення належної матеріально-технічної бази; реорганізація існуючих і створення навчально-виховних закладів нового покоління, регіональних центрів та експериментальних майданчиків для відпрацювання та відбору ефективних педагогічних інновацій та освітніх модулів; органічна інтеграція освіти і науки, активне використання наукового потенціалу вищих навчальних закладів і науково-дослідних установ, новітніх теоретичних розроблень та здобутків педагогів-новаторів, громадських творчих об'єднань у навчально-виховному процесі; радикальна перебудова управління сферою освіти шляхом її демократизації, децентралізації, створення регіональних систем управління навчально-виховними закладами [1].

Необхідність пошуку способів вирішення означеної проблеми актуалізує питання глибокого вивчення, узагальнення та систематизації досвіду організаційно-педагогічної діяльності Вчених рад вітчизняних вищих педагогічних навчальних закладів минулого, що уможливить виокремлення позитивної практики внутрішньої координації ВНЗ, дасть змогу оновити шляхи реформування сучасної системи вищої педагогічної освіти в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковане вирішення даної проблеми і на які спирається автор. Набуття Україною незалежності уможливило створення наукової школи дослідників, які опікуються переоцінкою освітніх парадигм, їх цілей і цінностей, питаннями реформування вітчизняної вищої освіти, зокрема в умовах входження в європейський освітній простір.

Варто зазначити, що питання вищої освіти України періоду ХІХ століття детально та ґрунтовно вивчені провідними вітчизняними науковцями, а саме: О. Микитюк «Теорія і практика організації

науково-дослідної роботи у вищих закладах освіти України в XIX ст.» (дис. д-ра пед. наук): здійснено системний аналіз теорії та практики організації науково-дослідної роботи у вищих закладах освіти України, відтворено її генезу в XIX ст., визначено та науково обґрунтовано етапи і тенденції її розвитку, розкрито діяльність університетів як центрів науково-дослідної роботи в XIX ст., узагальнено та охарактеризовано умови успішної організації науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах України в XIX ст.; О. Соболева «Організація науки в пореформованій Росії» (монографія): розкрито урядову політику в галузі науки, відбито мережу наукових установ, визначено шляхи підготовки наукових кадрів у Росії в другій половині XIX ст.; В. Яблонський «Вища освіта України на рубежі тисячоліть»: показано історію розвитку української вищої освіти, починаючи від Київської Русі і до наших днів, її сучасний стан, успіхи й невдачі перших кроків реформування: давньоруські школи книжного вчення, перші українські університети, стан та напрями розвитку освіти в період між першою та другою світовими війнами, вища освіта Незалежної України, наведено деякі особливості освіти, в тому числі, сільськогосподарської, в окремих зарубіжних країнах і зроблено критичні узагальнення.

Виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Усе вищезазначене свідчить про відсутність у вітчизняній педагогічній науці комплексного дослідження сутності організаційно-педагогічної діяльності Вчених рад вітчизняних вищих педагогічних навчальних закладів (1985–1990 рр.). Усвідомлення об'єктивної потреби підвищення ефективності та якості вищої освіти України в контексті європейських інтеграційних перетворень, недостатня розробленість цієї проблеми в комплексному історико-педагогічному плані обумовило вибір теми наукової статті.

Мета статті – здійснити системний аналіз організаційно-педагогічної діяльності Вченої ради вітчизняного вишу з 1985 р. до 1990 р., з'ясувати її сутність.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. На етапі 1985–1990 рр. формування освітнього простору вітчизняних вищих педагогічних навчальних закладів в умовах «перебудови» організаційно-педагогічна діяльність Учених рад здійснювалася згідно постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР №316 від 12.04.1984 р. «Про заходи щодо подальшого вдосконалення підготовки, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів системи просвіти і професійно-технічної освіти та покращення їх умов

праці та побуту» [2, с. 103]. У зв'язку з завданнями постанови основна увага Вчених рад у процесі організаційно-педагогічної діяльності ВНЗ була зосереджена на підвищенні якості занять студентів, їх професійної підготовки, ідейно-політичного рівня. Значне місце у цьому процесі займало підвищення якості теоретичного та методичного рівнів викладачів. Згідно з рішеннями Учених рад усі кафедри вітчизняних педагогічних вищих навчальних закладів УРСР зобов'язувалися перебудувати кожний лекційний курс у відповідності до найновішого стану конкретної галузі радянської науки, передових досягнень вузівського та шкільного практичного педагогічного досвіду, модернізувати практичні роботи, звільнити їх від рутинності шляхом використання технічних засобів навчання (комп'ютерна техніка, традиційне навчання та контролюючі пристрої, тренажери). Із урахуванням провідного місця техніки в навчально-методичній діяльності вчителів широко презентувалися питання, пов'язані з формуванням і розвитком у майбутніх спеціалістів практичних навичок активного використання електронно-обчислювальних машин, включаючи мікропроцесорні засоби [2, с. 227].

У галузі виховної роботи Вчені ради цього етапу особливу увагу приділяли набуттю студентами вмінь і навичок ведення роботи у сфері морального, трудового й естетичного виховання відповідно до завдань, висунутих шкільною реформою [2, с. 147]. Проведений аналіз протоколів засідань Учених рад вітчизняних вищих педагогічних навчальних закладів свідчить про те, що наскрізною тенденцією організаційно-педагогічної діяльності Вчених рад цього етапу була гуманізація навчально-виховного процесу, пріоритетність естетичного виховання студентів. Так, з метою координації діяльності кафедр, деканатів, студентського профкому і комітету комсомолу в напрямку реалізації принципу естетизації в навчально-виховному процесі, формування естетичної культури, розвитку художньо-естетичної творчості, активності майбутнього вчителя рішенням Вченої ради Ворошиловградського педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка при ВНЗ була створена рада з питань естетичного виховання студентів [4, с. 195].

В умовах перебудови вітчизняної системи освіти, завдання якої були проголошені на пленумі ЦК КПРС і розраховані на період 1984–1990 н.р., Ученими радами вітчизняних вищих педагогічних навчальних закладів було розроблено плани заходів щодо виконання накреслених завдань. Особливого значення набули питання активізації пізнавальної

діяльності та самостійної роботи студентів, професійної спрямованості навчально-виховного процесу. Вони розглядалися безпосередньо на засіданнях факультетів і Вчених рад педагогічних вузів [2, с.168].

Необхідно зазначити, що в межах досліджуваного проміжку часу формування та розвитку освітнього простору вітчизняних вищих педагогічних навчальних закладів діяла цільова комплексна програма «Кадри». Організаційно-педагогічна діяльність Учених рад педагогічних ВНЗ була спрямована на забезпечення максимального виконання програми: широко використовувалася така форма навчання, як цільова та річна аспірантура, дворічне наукове стажування, творчі відпустки [2, с.195].

Виконуючи рішення XXVII з'їзду КПРС, липневого (1987 р.) Пленуму ЦК КПРС, Учені ради вітчизняних вищих педагогічних навчальних закладів спрямовували організаційно-педагогічну діяльність на максимальну реалізацію їх в навчально-виховному процесі ВНЗ. З метою виконання завдань, накреслених у державних документах щодо освітньої галузі СРСР, а саме: «Основні напрямки реформи загальноосвітньої та професійної школи», «Основні напрямки перебудови вищої та середньої спеціальної освіти у країні», Вчені ради розгорнули активну роботу з пошуку дієвих форм перебудови навчально-виховного процесу, вживали заходів щодо технічного переоснащення навчального процесу, створювали нові кафедри, кабінети комп'ютерної техніки, проводили коректування тематики науково-дослідної роботи кафедр [3, с. 5].

Важливим досягненням у сфері внутрішнього самоуправління ВНЗ було створення студентського самоврядування [3; арк.7]. Активний розвиток процесу демократизації радянського суспільства в галузі вищої педагогічної освіти забезпечувався Постановою МВ ССО СРСР, Секретаріату ВЦСПС і Секретаріату ЦК ВЛКСМ «Про першочергові заходи щодо розширення участі студентів у керівництві вищим навчальним закладом» (1987 р.) [3, с.25].

Головною метою розвитку студентського самоврядування у ВНЗ було формування соціально значимої особистості майбутнього учителя, якій притаманна висока професійна та політична культура, громадянська зрілість, соціальна відповідальність за реалізацію загальнодержавних рішень. Основними завданнями студентського самоврядування було визначено вдосконалення навчально-виховної роботи, трудового виховання, роботи в студентських гуртожитках й організація студентського дозвілля [3, с. 26].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, сутність організаційно-педагогічної діяльності Вчених рад вітчизняних вищих педагогічних навчальних закладів 1985–1990 рр. складав Наказ №565 Держкомітету СРСР з народної освіти, який визнавав найважливішими актуальними потребами розкриття можливостей і здібностей людської особистості, що включали в себе гуманітаризацію, гуманізацію і демократизацію освіти, підвищення ефективності народної освіти і навчально-виховного процесу, диференціацію й індивідуалізацію освіти і навчання тощо. Успіх вирішення зазначених завдань загальноосвітньої школи залежав від професійної і психологічної підготовки педкадрів, перш за все вчителів. В таких умовах організаційно-педагогічна діяльність Учених рад вітчизняних вищих педагогічних навчальних закладів потребувала чіткої спільної діяльності всіх державно-громадських установ, які займалися підготовкою та підвищенням кваліфікації педагогів. Необхідно зазначити, що ця потреба реалізувалася на наступному етапі розвитку освітнього простору вітчизняних педагогічних ВНЗ, з набуттям Україною незалежності [4, с. 186].

Подальшого наукового дослідження потребують питання організаційно-педагогічної діяльності Вчених рад вітчизняних вищих періоду незалежності України.

Література

1. Освіта в Україні. Збірник нормативних актів: [упоряд. Т.М. Гродецька]. – Харків: Світ-Прес, 1999. – 256 с.

Архівні матеріали

- Державний архів Луганської області:
2. Ф. Р-416 «Міністерство освіти УРСР. Ворошиловградський державний педагогічний інститут ім. Т.Г. Шевченка». – Оп. 2. – Спр. 1896 «Протоколи засідань Ученої ради інституту». – 344 арк.
 3. Ф. Р-416 «Міністерство освіти УРСР. Ворошиловградський державний педагогічний інститут ім. Т.Г. Шевченка». – Оп. 2. – Спр. 2097 «Протоколи засідань Ученої ради інституту». – 291 арк.
 4. Ф. Р-416 «Міністерство освіти УРСР. Ворошиловградський державний педагогічний інститут ім. Т.Г. Шевченка». – Оп. 2. – Спр. 2286 «Протоколи засідань Ученої ради інституту». – 168 арк.

УЧЕНЫЙ СОВЕТ ОТЕЧЕСТВЕННОГО ВУЗА в 1985–1990 годах

С. А. Омельченко, И. А. Решетова, У. В. Проскунина

В статье рассматривается теоретический и практический опыт организационно-педагогической деятельности Ученых советов отечественных высших педагогических учебных заведений (1985–1990 гг.). Авторы утверждают, что суть организационно-педагогической деятельности Ученых советов отечественных высших педагогических учебных заведений исследуемого периода составляет работа в направлении раскрытия возможностей и способностей личности, что включает в себя гуманитаризацию, гуманизацию и демократизацию образования, повышение эффективности народного образования и учебно-воспитательного процесса.

Ключевые слова: *суть организационно-педагогической деятельности, Ученые советы, отечественные высшие педагогические учебные заведения, 1985–1990 гг.*

THE EDUCATIONAL COUNCIL OF THE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION OF 1985-1990 YEARS

S. O. Omelchenko, I. A. Reshetova, U. V. Proskunina

In the article theoretical and practical experience of organizational-pedagogical activity of Academic councils of domestic higher pedagogical educational institutions (1985–1990) is considered. The author asserts that the essence of organizational-pedagogical activity of Academic councils of domestic higher pedagogical educational institutions of the investigated period is made by work in a direction of disclosing of possibilities and abilities of the person that include humanization and humanitarization and education democratization, increase of efficiency of national education and educational process.

Key words: *Essence of organizational-pedagogical activity, Academic councils, domestic higher pedagogical educational institutions, 1985–1990.*

Омельченко Світлана Олександрівна – доктор педагогічних наук, професор, ректор Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ, Україна). E-mail: saomel.ddpu@gmail.com

Omelchenko Svitlana Oleksandrivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Principal of SHEE «Donbas State Pedagogical University» (Slovyansk, Ukraine). E-mail: saomel.ddpu@gmail.com

Решетова Ірина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, вчений секретар Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ, Україна). E-mail: irina_sotskaya@ukr.net.

Reshetova Iryna Anatoliyivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Scientific Secretary of SHEE «Donbas State Pedagogical University» (Slovyansk, Ukraine). E-mail: irina_sotskaya@ukr.net

Проскуніна Ульяна Володимирівна – магістрант Вільного університету Берліна (Германія). E-mail: vproskunin@mail.ru

Proskunina Ulyana Volodymyrivna – Undergraduate of Free University of Berlin (Berlin, Germany). E-mail: vproskunin@mail.ru

УДК 811.112.2'373.5:811.111

ВИКОРИСТАННЯ АНГЛІЦИЗМІВ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ЖУРНАЛІВ)

Р. М. Падалка, О. І. Ратушна

Англійські слова трапляються сьогодні як у побуті, так і в професійних галузях діяльності, на які здійснено постійний їх вплив. Це такі галузі: наука, спорт, транспорт, туризм, телебачення, а також молодіжний та комп'ютерний сленг. Німецька мова належить до всесвітніх головних мов і є найбільше поширеною мовою в Європейському Союзі. Найсуттєвіші зміни відбуваються саме в останні роки з розвитком процесу глобалізації та запозичення слів з інших мов, переважно з англійської. Запозичені англомовні слова є лексичною єдністю, які взяті з англійської чи американської мови. Запозичення є найважливішим шляхом збагачення мови.

Ключові слова: *англіцизми, запозичення, лексика, семантика, сленг.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. Німецька мова належить до всесвітніх мов і є однією з поширених мов у Європейському Союзі. Німецька мова є офіційною мовою в Німеччині, Швейцарії, Австрії, а також у Ліхтенштейні та Люксембурзі і, звичайно, постійно змінюється. Найсуттєвіші зміни відбуваються саме в останні